

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 484/2021-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Jany Laššákovéj v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov 1. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a 2. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], oboch zastúpených JUDr. Luciou Flochovou, advokátkou, Krížna 47, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Žilina č. k. 5 PPok 7/2018-198 z 19. augusta 2019 a uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 13Cob/167/2020 z 8. júna 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 6. septembra 2021 domáhali vyslovenia porušenia svojich základných práv zaručených v čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 13, čl. 20 ods. 1, čl. 35 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1, čl. 50 a čl. 141 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 4 a čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práv zaručených v čl. 7 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 2 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. K porušeniu týchto práv malo dôjsť rozhodnutiami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia a im predchádzajúcimi postupmi. Sťažovatelia navrhli napadnuté rozhodnutia zrušiť a obnoviť stav pred porušením ich práv. Zároveň žiadali priznanie finančného zadostučinenia a uplatnili si aj právo na náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že napadnutým uznesením okresného súdu označeného v záhlaví tohto rozhodnutia bola podľa § 13 zákona č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o RPVS“) sťažovateľovi v 1. rade ako partnerovi verejného sektora uložená pokuta vo výške 50 000

eur a sťažovateľovi v 2. rade ako konateľovi sťažovateľa v 1. rade pokuta vo výške 10 000 eur. Okresný súd okrem iného tiež rozhodol, že za zaplatenie pokuty sťažovateľa v 2. rade ako ručiteľ zodpovedá tretia osoba, ktorá bola tzv. oprávnenou osobou v zmysle § 19 zákona o RPVS (ďalej len „oprávnená osoba“).

3. Proti uvedenému uzneseniu okresného súdu podali sťažovatelia a oprávnená osoba odvolania, zároveň však sťažovatelia podali aj ústavnú sťažnosť. Urobili tak z dôvodu, že okresný súd, vychádzajúc zo znenia § 13 ods. 7 zákona o RPVS, sťažovateľov poučil, že na rozdiel od oprávnenej osoby nie sú oprávnení na podanie odvolania proti jeho rozhodnutiu.

4. Uvedená ústavná sťažnosť bola rozhodnutím ústavného súdu č. k. I. ÚS 147/2020-51 z 2. apríla 2020 odmietnutá pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie. V tomto rozhodnutí ústavný súd uviedol, že uloženie sankcie v zmysle zákona o RPVS má povahu trestnej sankcie, preto osoby, ktorým sú tieto pokuty uložené, musia mať k dispozícii účinný opravný prostriedok. Zároveň na základe skutočnosti, že sa na konanie o sankciách podľa zákona o RPVS vzťahuje Civilný mimosporový poriadok, ústavný súd uzavrel, že odvolanie podané oprávnenou osobou sa týka aj sťažovateľov, teda že rozhodnutie okresného súdu vo vzťahu k nim nenadobudlo právoplatnosť a vo veci bude rozhodovať krajský súd označený v záhlaví tohto rozhodnutia.

5. Krajský súd následne vo svojom rozhodnutí označenom v záhlaví tohto uznesenia výslovne pripustil, že sťažovatelia boli oprávnení na podanie odvolania proti rozhodnutiu okresného súdu a o týchto odvolaniach spolu s odvolaním tretej osoby aj meritórne rozhodol. Krajský súd svojím uznesením potvrdil rozhodnutie okresného súdu s tým, že odvolania sťažovateľov a oprávnenej osoby neboli dôvodné.

6. Sťažovatelia proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu podali dovolanie, zároveň však aj ústavnú sťažnosť, v ktorej napadli rozhodnutia okresného a krajského súdu (pozri bod 1 odôvodnenia tohto rozhodnutia). Tento svoj postup odôvodnili tým, že ústavnú sťažnosť podávajú z opatrnosti, keďže nemajú istotu, že sa ich dovolaním bude Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) zaoberať. Sťažovatelia poukázali na skutočnosť, že spornou bola už otázka, či sú oprávnení na podanie odvolania voči rozhodnutiu okresného súdu, preto je sporné aj to, či sú oprávnení na podanie dovolania.

7. Ďalším dôvodom na súčasné podanie dovolania a ústavnej sťažnosti bola podľa sťažovateľov tiež skutočnosť, že nemajú istotu, či bude podanie dovolania pre ústavný súd prekážkou pre prerokovanie ich ústavnej sťažnosti. Podľa ich názoru samotná judikatúra ústavného súdu umožňuje dvojakú odpoveď na túto otázku, keďže vo svojom rozhodnutí v už spomínanej veci sp. zn. I. ÚS 147/2020 ústavný súd uviedol, že napadnuté rozhodnutia bude možné preskúmať až po tom, ako nadobudnú právoplatnosť, t. j. podľa sťažovateľov už po právoplatnosti rozhodnutia krajského súdu. V inej obdobnej veci (išlo o vec sp. zn. II. ÚS 345/2020) však ústavný súd skonštatoval, že napadnuté rozhodnutia preskúma až po tom, ako sťažovatelia vyčerpajú všetky dostupné prostriedky nápravy, t. j. až po rozhodnutí o dovolaní.

8. Vo vzťahu k samotným napadnutým rozhodnutiam sťažovatelia v podstate uviedli, že pri uložení pokút všeobecné súdy vykladali dotknuté právne predpisy ústavne neudržateľným spôsobom, rozširujúco v neprospech adresátov dotknutej právnej úpravy; ich rozhodnutia ignorovali základné

princípy správneho trestania, resp. ukladania sankcií (predovšetkým princíp prezumpcie nevinny) a tieto rozhodnutia boli nedostatočne a nepresvedčivo odôvodnené.

9. Ústavný súd vlastným šetrením zistil, že sťažovateľom bolo napadnuté uznesenie krajského súdu cestou právneho zástupcu doručené 7. júla 2021, pričom sťažovatelia, zastúpení rovnakou právnou zástupkyňou ako pri podaní ústavnej sťažnosti, podali dovolanie proti tomuto uzneseniu krajského súdu 3. septembra 2021.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Právo sťažovateľov namietat' na ústavnom súde porušenie svojich práv vyplývajúcich z ústavy a dohovoru je upravené v čl. 127 ústavy, pričom predpokladom pre uplatnenie tohto práva je aj skutočnosť, že o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd. O ústavných sťažnostiach rozhoduje ústavný súd v senáte, ktorý sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov (čl. 131 ústavy).

11. Podrobnosti týkajúce sa rozhodovania o ústavných sťažnostiach sú v súlade s čl. 140 ústavy upravené v zákone č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Podľa tohto zákona každý návrh na začatie konania vrátane ústavnej sťažnosti [§ 41 a § 42 ods. 1 a 2 písm. f) zákona o ústavnom súde] ústavný súd predbežne prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa na neverejnom zasadnutí (§ 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

12. Účelom predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti je zistenie, či sú splnené podmienky pre prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie a pre meritórne rozhodnutie (§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde). Pokiaľ tieto podmienky splnené nie sú, ústavný súd na predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť odmietne (§ 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

II.1. Odmietnutie sťažnosti v časti týkajúcej sa uznesenia okresného súdu:

13. Ústavný súd vo vzťahu k namietanému uzneseniu okresného súdu poukazuje na svoju už ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej ak o porušení základného práva alebo slobody sťažovateľa bol oprávnený rozhodovať iný súd na základe dostupného a účinného právneho prostriedku nápravy v systéme všeobecného súdnictva, ústavný súd odmietne ústavnú sťažnosť pre nedostatok svojej právomoci, a to v súlade s čl. 127 ústavy v spojení § 56 ods. 2 písm. a) a § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

14. Za účinný prostriedok nápravy proti rozhodnutiu okresného súdu sa pritom považuje odvolanie, o ktorom rozhoduje krajský súd (pozri napr. sp. zn. I. ÚS 518/2019, bod 15 odôvodnenia). Zo samotnej ústavnej sťažnosti, ako aj z jej príloh vyplýva, že sťažovatelia účinný prostriedok nápravy proti rozsudku okresného súdu využili a podali proti nemu odvolanie, o ktorom krajský súd rozhodol (bod 5 odôvodnenia tohto rozhodnutia). Vzhľadom na tieto skutočnosti ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť v časti týkajúcej sa rozsudku okresného súdu pre nedostatok svojej právomoci (pozri napr. aj sp. zn. II. ÚS 822/2016, str. 5 odôvodnenia).

II.2. Odmietnutie sťažnosti v časti týkajúcej sa uznesenia krajského súdu:

15. Podobne ako odvolanie vo vzťahu k rozhodnutiu okresného súdu sa za účinný prostriedok nápravy považuje aj dovolanie, a to vo vzťahu k rozhodnutiu krajského súdu, ak je dovolanie

prípustné a najvyšší súd ho meritórne prerokuje. Uvedené je v súlade s princípom subsidiarity vyplývajúcim z čl. 127 ústavy, v zmysle ktorého každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu. Zmyslom a účelom tejto zásady je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu nastupuje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú (pozri napr. rozhodnutie ústavného súdu vo veci sp. zn. II. ÚS 45/2021, bod 18 odôvodnenia).

16. Vzhľadom na dovolanie podané sťažovateľmi proti rozhodnutiu krajského súdu by preto bolo v rozpore s princípom subsidiarity, ak by ústavný súd v tejto časti ústavnú sťažnosť meritórne prerokoval ešte predtým, ako o dovolaní rozhodne najvyšší súd. Prerokovaniu ústavnej sťažnosti preto bráni skutočnosť, že sťažovatelia pred podaním ústavnej sťažnosti ešte nevyčerpali všetky právne prostriedky, ktoré im na ochranu ich základných práv a slobôd priznáva zákon (§ 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

17. Ústavný súd k tomu dodáva, že v tejto veci bude v súlade s § 124 zákona o ústavnom súde sťažovateľom zachovaná lehota na podanie ústavnej sťažnosti proti rozhodnutiu krajského súdu do dvoch mesiacov odo dňa doručenia rozhodnutia o ich dovolaní. Ak po rozhodnutí o dovolaní podajú sťažovatelia v stanovenej lehote opätovne ústavnú sťažnosť aj proti rozhodnutiu krajského súdu, bude predmet prieskumu ústavného súdu závisieť od toho, či a v akom rozsahu najvyšší súd meritórne preskúma rozhodnutie krajského súdu (pozri obdobne body 13 a 14 odôvodnenia tohto rozhodnutia). Uvedené závery sú odpoveďou ústavného súdu na dôvody, ktoré sťažovateľov viedli k podaniu ústavnej sťažnosti, ako sú tieto zhrnuté v bode 7 odôvodnenia tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. októbra 2021

Peter Molnár
predseda senátu